

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙ ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

(έκφωνουμένη ὑπὸ τοῦ Παν/του Ἀντιπροσώπου τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγίου Παύλου
ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ Θεάτρῳ τὴν 15/28.9.2025)

Ὁμιλία γιὰ τὰ 25 χρόνια λειτουργίας τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας Θεσσαλονίκης

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

ἅγιοι προκαθήμενοι καὶ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς καὶ ὅσοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου,

Ἐντιμότητα κ. Δήμαρχε Θεσσαλονίκης,

ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Σήμερον συγκεντρωθήκαμε μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ ἰδιατέραν χαράν, ἵνα τιμήσωμεν τὴν 25ην ἐπέτειον τῆς ἀδιαλείπτου λειτουργίας καὶ πνευματικῆς προσφορᾶς τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας Θεσσαλονίκης. Εἰκοσιπέντε ἔτη ποὺ ἀπέδειξαν ὅτι ἡ Ἑστία δύναται νὰ ἀποτελέσῃ γέφυραν μεταξὺ τῆς ἀγιορειτικῆς μοναστικῆς παραδόσεως καὶ τῆς πόλεως, μεταδίδοντας τὸ φῶς τοῦ Ἀθωνοῦ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ συμβάλλοντας ἀδιαλείπτως εἰς τὴν παιδείαν, τὴν ἔρευναν καὶ τὴν τέχνην.

Ἡ σκέψις διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας ἀνέτειλε ὑπὸ τῶν διοργανωτῶν τῆς Ἐκθέσεως «Θησαυροὶ τοῦ Ἀγίου Ὄρους» τὴν περίοδον 1997 - 1998 εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Θεσσαλονίκης ὡς Πολιτιστικῆς Πρωτευούσης τῆς Εὐρώπης, ὥστε νὰ παραμείνουν αἱ ἀγαθαὶ μνημαὶ τοῦ '97 ζωνταναὶ καὶ ἐνεργεῖς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἐμπράκτως. Ὁ κ. Δημ. Σαλπιστὴς εἶναι αὐτὸς ποὺ μετὰ περισσῆς συνέσεως καὶ σπουδῆς ἠγωνίσθη καὶ ἔσπευσεν, ἵνα ἱδρυθῇ ὁ φορεὺς τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας· ἐκ τῶν πρώτων στιγμῶν ὁμῶς τοῦτον τὸν θεσμόν ἐστήριξαν μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀμετακινήτου ἀγάπης τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ αὐτὸς ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, οἵτινες ἀναφανδὸν ἀνεδέιχθησαν ἀρωγοὶ καὶ συμπαράσταται, συνοδοιπόροι καὶ συναγωνισταὶ καθ' ὅλην τὴν πορείαν τοῦ ἔργου τούτου. Ὁ τότε Δήμαρχος Θεσσαλονίκης κ. Βασίλειος Παπαγεωργόπουλος ἐπέδειξεν εὐμενῇ διάθεσιν καὶ μεγάλην κατανόησιν πρὸς τὴν ἵδρυσιν τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἔχων καὶ τὴν ἐμφανῆ συμπαράστασιν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ κ. Εὐαγγέλου Βενιζέλου, ὁ ὁποῖος διέθεσε καὶ τὰ πρῶτα χρήματα εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας. Ὅντως ὁ κ. Παπαγεωργόπουλος ὑπῆρξε σπουδαῖος ἀρωγός, ἐνῶ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, Ἰωάννης Μπουτάρης καὶ Κων/νος Ζέρβας, ἀντιμετώπισαν μὲ θετικὴν διάθεσιν τὸν θεσμόν, συμβάλλοντες εἰς τὴν περαιτέρω ἐδραίωσίν του.

Ἡ δημιουργηθεῖσα δυναμικὴ καὶ ἡ κτηθεῖσα ὥθησις κατέληξεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας* τὸ ἔτος 2000, ὡς Ὀργανισμοῦ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὁ ὁποῖος ἔθεσε στόχον τὴν προσέγγισιν, τὴν γνωριμίαν καὶ τὴν ἀνάδειξιν τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας. Ἡ λειτουργία της ἐπέτρεψε τὴν ἀνάδειξιν ἀρχείων, ἐκθεμάτων καὶ ἐπιστημονικῶν δράσεων ποὺ κατέστησαν τὴν Θεσσαλονίκην φᾶρον πολιτιστικῆς καὶ πνευματικῆς δραστηριότητος διεθνoῦς κύρους.

Ἡ ἔδρα τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας*, εἰς τὸ Μέγαρον Νεδέλκου, κτίσμα τοῦ 1909 καὶ δημιουργία τοῦ ἀρχιτέκτονος Ξενοφῶντος Παιονίδου, ἀπεκατεστάθη καὶ ἀνεκαινίσθη, μεταβαλλόμενον ἀπὸ ἐμπορικὸν χῶρον εἰς πνευματικὸν καὶ πολιτιστικὸν κέντρον.

Καταγράφοντες σήμερον τὸν ἀπολογισμὸν τῆς εἰκοσιπενταετίας, αἰσθανόμεθα ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν σημαντικωτάτου, ἀλλὰ καὶ ὀγκώδους ἔργου εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Καθ' ὅλην τὴν 25ετίαν, ἡ *Ἀγιορειτικὴ Ἑστία* ἀνέπτυξε πλουσίαν ἐπιστημονικὴν δραστηριότητα:

- Δέκα διεθνῇ ἐπιστημονικὰ συνέδρια (2006–2015), καλύπτοντα θέματα ἱστορίας, θεολογίας, τέχνης, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ φυσικοῦ περιβάλλοντος τοῦ Ἁθωνος.
- Τὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸν Ἑργαστήριον (ἀπὸ 2016), ἐτήσιος θεσμοῦ διὰ νέας ἐρεῦνας, νεωτέρους ἐπιστήμονας καὶ διεπιστημονικὸν διάλογον.

Ἐξέχουσιν θέσιν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας* κατέχουν αἱ πολυάριθμοι ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι ἀνέδειξαν τὸ Ἅγιον Ὄρος ὄχι μόνον ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ἐχοντας τὴν ἔμπνευσίν τους εἰς τὴν ἀγιορειτικὴν πρωτεύουσιν (2003), αἱ ἐκθέσεις ἐφώτισαν τὴν Θεσσαλονίκην μὲ τὴν λάμψιν τῆς μοναστικῆς πολιτείας. Ἀκολούθως ἐπεκτάθησαν εἰς τὴν Ἀθήναν, τὴν Καλαμάταν, τὰς Ἀχαρνὰς καὶ ἄλλας πόλεις, ἕως καὶ αὐτὴν τὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, προσφέροντας εἰς τὸ κοινὸν ἀνέκδοτα τεκμήρια, εἰκόνας, φωτογραφίας καὶ ἔργα τέχνης. Ἡ πορεία αὕτη ἔλαβε διεθνῇ χαρακτῆρα διὰ τῆς παρουσίας εἰς Μόσχαν, Βελιγράδιον, Σόφειαν, Ἀλεξάνδρειαν, Παρίσι, Λονδίνον καὶ Βοστώνην, πόλεις εὐρωπαϊκαὶ καὶ διεθνεῖς, ὅπου ἡ *Ἀγιορειτικὴ Ἑστία* ἐπραγμάτωσε τὸν προορισμὸν της ὡς πρεσβεῖα πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκθέσεις ὅπως τὸ «Ἅγιον Ὄρος – Χαρτογραφικὸν Ὀδοιπορικόν», «Δοξαστικὸν τῶν Ἀγιορειτῶν», «Ὁ Ἁθως τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων», «Ἅγιον Ὄρος – Ἀρχεῖον καὶ ἱστορία» καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἐμαρτύρησαν τὴν ἀνεξάντλητον δημιουργικὴν δύναμιν τοῦ Ἁθωνος. Κορωνὶς τῆς διαδρομῆς ἀπετέλεσεν ἡ ἐν Λεμεσῷ τοῦ 2021 ἐκθεσις, ἡ ὁποία ἔφερε τὸν ἄρρητον θησαυρὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους πλησίον τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν.

Ἡ *Ἀγιορειτικὴ Ἑστία* ἐφιλοξένησεν ἐπίσης πλῆθος εἰκαστικῶν καὶ φωτογραφικῶν δρωμένων, ὡς ἡ ἐκθεσις τοῦ Γεωργίου Ταξίδου «Ἅγιον Ὄρος – Τόπος Σιωπῆς», καθὼς καὶ τὰ ἔργα τοῦ

Ἱερομονάχου Λουκᾶ Ξενοφωντινοῦ, τοῦ Γεωργίου Πούπη, τοῦ Κων/νου Κερεστέτζη, τοῦ Δημ. Λουκιζιώτη, τοῦ Παναγ. Βοκοτοπούλου, καὶ τοῦ Γεωργίου Κόρδη, πάντοτε ἀποκαλύπτοντα τὸν πνευματικὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγιορειτικῆς παραδόσεως. Ἐξέδωκε λευκώματα καὶ καταλόγους, ποὺ ὀδηγοῦν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὄψιν τοῦ Ἄθωνος, συνδέοντες τὴν ἔρευναν μὲ τὴν πνευματικὴν ἐμπειρίαν.

Ἡ Θεσσαλονίκη, ὡς πύλη τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐπλουτίσθη διὰ τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας*, ἀποκτῶσα ἓνα πολιτιστικὸν κέντρον διεθνοῦς κύρους, ἐνισχύοντας τὸν τουρισμὸν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἔρευναν, προσφέροντας εἰς νέους ἐπιστήμονας καὶ φοιτητὰς ἄμεσον πρόσβασιν εἰς πρωτογενὲς ὑλικὸν καὶ συνάντησιν μὲ διεθνεῖς ἐρευνητάς. Σημαντικὸ ἐργαλεῖον εἰς τὴν πορείαν τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας* ἀποτελεῖ ἡ συνεργασία τῆς μὲ πανεπιστήμια τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, μουσεῖα καὶ ἰδρύματα, καθιστῶσα τὴν *Ἀγιορειτικὴν Ἑστίαν* σημεῖον ἀνταλλαγῆς γνώσεως, πολιτιστικῶν ἀναζητήσεων καὶ πνευματικῶν διαλόγων.

Ἐν κατακλεῖδι, θὰ ἐπιθυμούσαμεν, ὅπως ἐκφράσωμεν εἰς τὸν Δῆμον Θεσσαλονίκης τὰς εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν μέριμναν ποὺ ἐπέδειξε, τὴν οἰκονομικὴν στήριξιν καὶ τὸν πολύτιμον χρόνον ποὺ ἀφιέρωσεν, ἐν μέσῳ ποικίλων δυσχερειῶν, αἱ ὁποῖαι φυσικὰ δὲν λείπουν ἀπὸ κάθε εἵδους πνευματικὴν προσπάθειαν. Ἀκόμη νὰ τονίσωμεν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην μὲ τὴν ὁποίαν οἱ συνεργάται τοῦ Δήμου ἐπλαισίωσαν, ἐστήριξαν καὶ ἐπραγμάτωσαν τοὺς κοινὸς στόχους μας. Καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ καταγράψῃ τὴν ἀμέριστον συμπαράστασίν των διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐδραίωσιν τοῦ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου.

Εὐχόμεθα, ὅπως ἡ Παναγία ἡ Ἐφορος καὶ προστάτις τοῦ Ἀγιωνύμου Τόπου εὐλογῇ τὸ ἔργον στηρίξῃ τὰ στελέχη καὶ τοὺς συνεργάτας τῆς *Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας* ποὺ ἀνήλωσαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἐδραίωσιν αὐτῆς, καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν πνευματικὴν πορείαν τῶν ἐρχομένων γενεῶν, ὥστε ἡ *Ἀγιορειτικὴ Ἑστία* νὰ παραμείνῃ φῶς καθοδηγητικόν, θησαυρὸς πνευματικὸς καὶ ἀκτινοβόλος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Θεσσαλονίκης. Εἴθε τὰ ἐπόμενα εἰκοσιπέντε ἔτη νὰ ἀποφέρουν ἔτι πλουσιωτέραν δημιουργίαν, βαθυτέραν πνευματικότητα καὶ πλατυτέραν ἀπήχησιν.